

Az ÚMVP Irányító Hatóságának a 24/2009. (IV. 27.) sz. közleménye
a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) módosításáról

I. A Közbeszerzési törvény módosítása

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (**Kbt.**) módosítására vonatkozó 2008. évi CVIII. törvény a közbeszerzési szabályozás alapvető és átfogó módosítását jelenti.

A módosítás első üteme 2009. április 1. napján lép hatályba.

Ez a módosítás többek között megváltoztatja az EMVA támogatást nyert kedvezményezettek számára az uniós támogatás felhasználásának – a közbeszerzési eljárások lefolytatásának kötelezettségére vonatkozó - szabályait is.

A módosítás értelmében 2009. április 1-jétől – a támogatási intenzitástól függően – az elnyert támogatások túlnyomó részénél nem kötelező közbeszerzési eljárást lefolytatniuk a kedvezményezetteknek.

Az alábbiakban a módosítás eredményeként a változással érintett főbb területeket szeretnénk kiemelni.

* * *

A fentiekkel összhangban a 23/2007 FVM rendelet közbeszerzési rendelkezései (18.§; 20.§; 33.§.) is módosításra kerültek. Felhívjuk kedvezményezettek figyelmét a módosuló dokumentálási, illetve értesítési kötelezettségekre.

II. Közbeszerzési eljárási rezsimek és értékhatárok

A Kbt. 2009. április 1-jétől hatályba lépő módosítása eredményeként a korábbi három eljárási rezsim (közösségi, nemzeti, egyszerű) helyett két eljárási rezsim létezik: a közösségi eljárásrend és az egyszerű (nemzeti) eljárásrend.

A közösségi eljárásrendben irányadó közbeszerzési értékhatárok:

- árubeszerzés esetén: 53.012.225,- forint feletti;
- építési beruházás esetén: 1.325.305.627,- forint feletti;
- szolgáltatás megrendelés esetén, minden egyéb esetben: 53.012.225,- forint feletti értékű beszerzés esetén.

Az új, nemzeti eljárásrendben irányadó közbeszerzési értékhatárok:

- árubeszerzés esetében 8.000.000 – 53.012.225,- Ft között,
- építési beruházás esetében 15.000.000 – 662.652.814,- Ft között,
- szolgáltatás megrendelése esetében, minden egyéb esetben 8.000.000 – 53.012.225,- Ft közötti értékű beszerzés esetén.

A nemzeti eljárásrendben az építési beruházások esetében továbbá figyelembe kell venni az alábbiakat:

Építési beruházás esetén, ha a közbeszerzés értéke eléri, vagy meghaladja a közösségi értékhatárok felét – azaz 662.652.814,- forintot - , az ajánlatkérőnek a Kbt. egyszerű eljárásra vonatkozó része helyett a közösségi értékhatárokat elérő értékű közbeszerzésekre vonatkozó szabályok szerint kell eljárnia.

III. Ki minősül ajánlatkérőnek?

Közbeszerzési eljárást a Kbt.-ben meghatározott, ajánlatkérőnek minősülő szervezeteknek kell lefolytatniuk.

A jogalkotó a két eljárási rezsimben eltérő módon határozta meg az Európai Unióból származó forrásból támogatott beszerzések esetében ajánlatkérőnek minősülő szervezetek körét a támogatási intenzitás függvényében.

- **A közösségi értékhatárokat elérő értékű beszerzések esetében** a Kbt. 22. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a támogatásból megvalósítandó közbeszerzés tekintetében ajánlatkérő az a szervezet is - kivéve az egyéni vállalkozót és az egyéni céget -, amelynek közbeszerzését a Kbt. 22. § (1) bekezdésben meghatározott egy vagy több szervezet költségvetési forrásból és az Európai Unióból származó forrásból többségi részben közvetlenül támogatja vagy az Európai Unióból származó forrásból **többségi részben** közvetlenül támogatják.
- **A nemzeti értékhatárokat elérő értékű beszerzések esetében** a Kbt. 241. § b) pontja alapján ajánlatkérő a támogatásból megvalósítandó közbeszerzés tekintetében az a szervezet - kivéve az egyéni vállalkozót és az egyéni céget -, amelynek az e fejezet szerinti közbeszerzését a Kbt. 22. § (1) bekezdésben meghatározott egy vagy több szervezet költségvetési forrásból, illetőleg az Európai Unióból származó forrásból **hetvenöt százalékot meghaladó részben** közvetlenül támogatja;

IV. A közbeszerzés tárgyai és a közbeszerzés becsült értékének meghatározása

A közbeszerzés tárgya árubeszerzés, építési beruházás, szolgáltatás megrendelése lehet az EMVA támogatásból megvalósuló beszerzések esetében.

Fontos jellemzője ezen beszerzéseknek, hogy csak akkor kell közbeszerzés keretében beszerezni őket, ha az ellenszolgáltatás fejében történik. Azaz például ajándékozás, szívességi munka, saját kapacitás igénybe vételével elvégzett munka nem tartozik ide. Ugyanakkor mivel támogatás igénybevétele esetén mindenképpen történik fizetés a szerződéses partnernek, **ha a támogatás mértéke meghaladja a teljes ár felét – közösségi értékhatárokat el nem érő, nemzeti értékhatárokat elérő értékű beszerzések esetében a hetvenöt százalékát -,** sort kell keríteni a közbeszerzésre.

A közbeszerzési kötelezettséget nem érinti, hogy a beruházás megvalósítása során a támogatási jogszabály által meghatározott mértékben lehetőség van saját munka elszámolására is.

Az egyes közbeszerzési tárgyak becsült értékét a Kbt. vonatkozó rendelkezései alapján kell meghatározni az ajánlatkérőnek.

A Kbt. 35. § (1) bekezdése alapján a közbeszerzés értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért általában kért, illetőleg kínált - általános forgalmi adó nélkül számított - legmagasabb összegű teljes ellenszolgáltatást kell érteni.

Az árubeszerzés becsült értéke: olyan szerződés esetében, amelynek tárgya dolog használatára, illetőleg hasznosítására vonatkozó jognak a megszerzése:

a) határozott időre, egy évre vagy annál rövidebb időre kötött szerződés esetén a szerződés időtartama alatti ellenszolgáltatás; az egy évnél hosszabb időre kötött szerződés esetén pedig a szerződés időtartama alatti ellenszolgáltatás, beleértve a becsült maradványértéket is;

b) határozatlan időre kötött szerződés esetén, vagy ha a szerződés időtartama kétséges, a havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosa.

Ha az árubeszerzés több részből áll, illetőleg több szerződés alapján kerül teljesítésre, mindegyik rész becsült értékét egybe kell számítani.

Ha a szerződés árubeszerzést és szolgáltatásmegrendelést is magában foglal, a becsült érték megállapításakor az árubeszerzés és a szolgáltatás becsült értékét egybe kell számítani. Úgyszintén be kell számítani adott esetben az árubeszerzés becsült értékébe a beállítás és üzembe helyezés becsült értékét is.

A szolgáltatás becsült értéke olyan szerződés esetében, amely nem tartalmazza a teljes díjat:

a) határozott időre, négy évre vagy annál rövidebb időre kötött szerződés esetén a szerződés időtartama alatti ellenszolgáltatás;

b) határozatlan időre kötött szerződés vagy négy évnél hosszabb időre kötött szerződés esetén a havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosa.

A szolgáltatás becsült értékének megállapításakor a következőket kell figyelembe venni:

a) biztosítási szerződés esetében a fizetendő biztosítási díjat és egyéb ellenszolgáltatásokat;

b) banki és egyéb pénzügyi szolgáltatás esetében a díjat, a jutalékot, kamatot és egyéb ellenszolgáltatásokat;

c) a tervezést is magában foglaló szolgáltatás esetében a fizetendő díjat vagy jutalékot és egyéb ellenszolgáltatásokat.

Ha a szolgáltatás több részből áll, illetőleg több szerződés alapján kerül teljesítésre, mindegyik rész becsült értékét egybe kell számítani.

Az építési beruházás becsült értéke megállapításakor a több év alatt megvalósuló építési beruházás esetében a teljes beruházásért járó ellenszolgáltatást kell számítani.

Ha az építési beruházás több részből áll, illetőleg több szerződés alapján kerül teljesítésre, mindegyik rész becsült értékét egybe kell számítani.

V. Előzetes közbeszerzési eljárás

A törvény módosítása nem érinti az ún. „előzetes közbeszerzési eljárásra” vonatkozó szabályozást, e szerint tehát 2009. április 1. napját követően a támogatásból megvalósítandó beszerzés esetén továbbra is lehetőség van arra, hogy a közbeszerzést még azelőtt megindítsa az ajánlatkérő, mielőtt a támogatási kérelmet beadná, vagy azt elbírálnák. Ezt nevezik előzetes vagy feltételes közbeszerzésnek. Ebben az esetben az ajánlati felhívásban elég utalni arra, hogy amennyiben a kívánt támogatást nem kapja meg az ajánlatkérő, a közbeszerzési eljárást megszünteti, vagy ha azt már befejezte, nem köti meg a szerződést a nyertessel.

Az előzetes közbeszerzésnek akkor van különösen nagy jelentősége, ha a támogatás kifizetésének egyik feltételeként a támogatott tevékenység teljes megvalósítására meghatározott végső határidő – figyelemmel a közbeszerzési eljárások valamivel nagyobb időigényére – nagyon közeli.

Sikeresen lefolytatott „előzetes” közbeszerzési eljárás eredményeképpen lehetőség van a szerződés megkötésére, de előre nem látható külső körülmény bekövetkezte esetén a szerződés módosítható. Így a szerződés adott esetben a kedvezményezett szándékához és pillanatnyi lehetőségeihez igazítható.

VI. A közbeszerzési eljárás fajtái

A módosítás eredményeként a nemzeti rezsimben megszűntek a közösségi rezsimben továbbra is alkalmazható eljárásfajták, így a továbbiakban a nemzeti rezsimben nem létezik nyílt, meghívásos, tárgyalásos eljárás, illetve versenypárbeszéd.

A nemzeti rezsimben alkalmazható eljárás az ún. „egyszerű eljárás”, amely főszabályként hirdetménnyel indul. Ebben az eljárásban az ajánlatkérő dönti el, hogy tárgyal-e az ajánlattevőkkel.

VII. Az alvállalkozó fogalma

A módosítás megváltoztatta az alvállalkozó közbeszerzési jogi definícióját is.

Az alvállalkozó definíciója kapcsán eltérés van a polgári jogi értelemben, illetve a közbeszerzési értelemben vett alvállalkozó között. Az április 1 előtti szabályozás szerint az minősül alvállalkozónak, akivel az ajánlattevő a szerződés teljesítése céljából fog szerződést kötni vagy módosítani. Emiatt nem minősülnek alvállalkozónak azok a partnerek, akikkel az ajánlattevőnek olyan hosszú távra szóló megállapodása van, amelyet egy konkrét közbeszerzési szerződés miatt nem kell módosítani (pl. gyártó és forgalmazó közti hosszú távú szerződések). Ugyanakkor a közbeszerzési szerződés teljesítése szempontjából annak a szervezetnek vagy

személynek van szerepe, jelentősége, akit az ajánlattevő a szerződés teljesítéséhez ténylegesen igénybe vesz.

A módosítás erre tekintettel úgy változtatta meg az alvállalkozói definíciót, hogy mindazon személyek, akiket az ajánlattevő a szerződés teljesítéséhez igénybe vesz, alvállalkozónak minősüljenek.

VIII. A közbeszerzési eljárást megindító hirdetmények jogszerűsége

A módosítás eredményeként a jogalkotó az egyes eljárási cselekmények vonatkozásában pontosan körbehatárolt személyi felelősség meghatározásával kívánja alátámasztani, és ez által garantálni a közbeszerzési eljárások jogszerűségét.

A közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény jogszerűségét, közbeszerzési jogszabályoknak való megfelelését az eljárás megindítása előtt egy, az ajánlatkérő beszerzési szabályzatában megjelölt személynek aláírásával tanúsítania kell. E személy ellenjegyzése nélkül a közbeszerzési eljárás nem indítható meg.

IX. A közbeszerzési eljárás nyilvánossága

A közbeszerzési eljárások tényleges nyilvánosságának biztosítása érdekében a Közbeszerzések Tanácsának honlapján, továbbá - ha rendelkezik honlappal - az ajánlatkérőnek a saját honlapján öt munkanapon belül közzé kell tennie - közbeszerzési eljárásonként csoportosítva - a közbeszerzési hirdetményeket, az éves statisztikai összefoglalót, az esetleges jogorvoslati eljárás mozzanatainak nyomkövethetőségét biztosító adatokat (kérelem, KDB és bírósági határozat, esetlegesen a szerződés megkötését engedélyező KDB végzés), és egyéb adatokat.

A módosítás megköveteli az ajánlatkérőtől azt is, hogy - a szerződés teljesítéséről szóló tájékoztatóban foglaltak mellett - haladéktalanul adjon tájékoztatást a szerződés teljesítésének megtörténtéről, a teljesítéssel kapcsolatban esetlegesen felmerült problémákról, adott esetben a teljesítés elmaradásának okáról. Ezzel az új kötelezettséggel, amely formai megkötés nélkül teljesítendő, a közbeszerzési eljárás minden mozzanata interneten elérhetővé, megismerhetővé válik.

A törvény 99/A §-a a korrupció elleni fellépés jegyében előírja, hogy az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő (ajánlattevők) vagy utóbbi leányvállalata vagy az olyan gazdálkodó szervezet között, amely felett a nyertes ajánlattevő többségi befolyást gyakorol, a közbeszerzési szerződés megkötését követően öt éven belül megkötött, a közbeszerzési értékhatárokat el nem érő értékű szerződéseket a Közbeszerzések Tanácsa honlapján és az ajánlatkérő honlapján közzé kell tenni. E szerződéseknek a teljesítéstől számított öt évig kell a honlapon elérhetőeknek lenniük.

X. Bejelentési kötelezettség a Gazdasági Versenyhivatalnak

A módosítással a jogalkotó célként tűzte ki a kartellek elleni hatékonyabb fellépést is. Ez alapján az ajánlatkérőnek bejelentési kötelezettsége van a Gazdasági Versenyhivatal felé, amennyiben az általa lefolytatott közbeszerzési eljárás során észleli a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 11. §-a, vagy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke szerinti rendelkezések nyilvánvaló megsértését.

A bejelentést tett ajánlatkérő szervezet az esetleges versenyfelügyeleti eljárásban nem minősül ügyfélnek, a bejelentés megtételére a GVH honlapján közzétett bejelentési űrlap használandó.

Az új rendelkezés alapján az ajánlatkérő nem akkor köteles a GVH-hoz fordulni, ha már bizonyítékok birtokában van, hiszen a kapott információk alapján a gyanú megalapozottságát a GVH vizsgálja meg és dönti el, hogy az adott esetben szükségesnek látja-e versenyfelügyeleti eljárás megindítását.

XI. Az alkalmasság igazolása más szervezet erőforrásaira támaszkodással

A közbeszerzési törvény 2006. január 15-én hatályba lépett módosítása óta van lehetőségük az ajánlattevőknek arra, hogy a közbeszerzési eljárásokban a felhívásban előírt alkalmassági feltételeknek más szervezetek erőforrásaira támaszkodva feleljenek meg.

E szabályozás alapján az ajánlattevők bármely előírt pénzügyi, gazdasági, illetve műszaki, szakmai alkalmassági követelménynek megfelelhettek úgy, ha egy másik szervezet az adott alkalmassági feltétel igazolásához szükséges dokumentumokat a rendelkezésükre bocsátotta. Az ajánlatkérők nem vizsgálhatták az ajánlattevő és ezen szervezet közötti jogviszonyt, az erőforrást rendelkezésre bocsátó szervezetnek csupán arról kellett nyilatkoznia, hogy kötelezettséget vállal arra, hogy az adott szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások a szerződés teljesítésének időtartama alatt rendelkezésre állnak.

A módosítás alapján azonban az ajánlattevők már csak korlátozott körben vehetik igénybe más szervezetek erőforrásait az alkalmasság igazolása során.

Mindez azt a célt szolgálja, hogy az ajánlatkérő képes legyen maradéktalanul meggyőződni arról, hogy az ajánlattevő ténylegesen képes-e a szerződés teljesítésére.

A módosítás ennek érdekében rögzíti, hogy:

- a „külső erőforrás” igénybevétele esetén sem lehet eltekinteni az ajánlattevő alkalmasságának érdemi vizsgálatától,
- az igazolás az ajánlattevő és az erőforrást nyújtó szervezet közötti többségi, meghatározó vagy minősített többséget biztosító befolyás esetén nyilatkozattal, egyéb esetekben közjegyző által hitelesített nyilatkozattal és megállapodás bemutatásával történik.

Kimondásra kerül továbbá az is, hogy az erőforrást nyújtó szervezet ugyanazon eljárásban nem lehet ajánlattevő, alvállalkozó, valamint az is, hogy az összeférhetetlenséget az erőforrást nyújtó szervezet esetében is vizsgálni kell.

A módosítás továbbá definiálta az erőforrást nyújtó szervezet fogalmát, mely szerint erőforrást nyújtó szervezet az a szervezet, vagy személy, amely nem minősül alvállalkozónak, és az ajánlattevőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges mértékben erőforrást biztosít.

Másrészt meghatározta, hogy mely alkalmassági feltételek esetében vehet igénybe erőforrást az ajánlattevő.

E szerint a pénzügyi-gazdasági alkalmasság körében az ajánlattevő nem támaszkodhat más szervezet erőforrásaira a pénzügyi intézménytől származó – erről szóló – nyilatkozattal; a számviteli jogszabályok szerinti beszámoló benyújtásával; az előző legfeljebb háromévi teljes forgalomról szóló nyilatkozattal igazolható alkalmassági követelmények tekintetében.

A műszaki-szakmai alkalmasság körében a közbeszerzés tárgya szerint eltérőek a módosítással érintett alkalmassági feltételek.

Így árubeszerzés esetében az ajánlattevő nem támaszkodhat más szervezet erőforrásaira az előző három év legjelentősebb szállításainak ismertetésével; a beszerzendő áru leírásával; az elismert tanúsító szervezettől származó tanúsítvánnyal; illetve a termelési képességről, vizsgálati és kutatási eszközeiről, minőségbiztosítási intézkedéseiről végzett vizsgálattal igazolható alkalmassági követelmények tekintetében.

Építési beruházás esetében az ajánlattevő nem támaszkodhat más szervezet erőforrásaira az előző legfeljebb öt év legjelentősebb építési beruházásainak ismertetésével; az előző legfeljebb három évre vonatkozóan az éves statisztikai állományi létszámáról és vezető tisztségviselőinek létszámáról készült kimutatással; a környezetvédelmi intézkedéseknek a leírásával igazolható alkalmassági követelmények tekintetében.

Szolgáltatás megrendelése esetében az ajánlattevő nem támaszkodhat más szervezet erőforrásaira az előző legfeljebb három évre vonatkozóan az éves átlagos statisztikai állományi létszámáról és vezető tisztségviselőinek létszámáról készült kimutatással; azoknak a szakembereknek (szervezeteknek), illetőleg vezetőknek a megnevezésével, képzettségük ismertetésével, akiket be kíván vonni a teljesítésbe, különösen azok bemutatásával, akik a minőség-ellenőrzéséért felelősek, a teljesítéshez rendelkezésre álló eszközök, berendezések, illetőleg műszaki felszereltség leírásával; valamint a minőség biztosítása érdekében tett intézkedéseinek, illetőleg vizsgálati és kutatási eszközeinek leírásával igazolható alkalmassági követelmények tekintetében.

XII. A kizáró okok igazolása

A törvénymódosítás az adminisztratív terhek csökkentése érdekében megszünteti a kizáró okok „előzetes”, jelenleg minden ajánlattevőre és tíz százalékot meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozóra kiterjedő „igazolás benyújtási”

kötelezettséget, vagyis nem kell majd az ajánlattal együtt a kizáró okokra vonatkozó igazolásokat is becsatolni. Ehelyett elegendő lesz nyilatkozni arról, hogy az adott személy, szervezet nem esik az ún. kizáró okok hatálya alá, a vonatkozó igazolásokat csupán a nyertesnek és tíz százalék feletti alvállalkozójának, valamint a számára erőforrást biztosító szervezetnek kell - az eredményhirdetést követő nyolc napon belül - becsatolnia.

Az eredményhirdetést követően sem kell majd igazolni azonban azokat a tényeket, amelyeket az ajánlatkérő közhiteles, számára egyébként elérhető, elektronikus nyilvántartásból ellenőrizni tud. Annak érdekében, hogy a módosítás ne terhelje meg anyagilag az ajánlatkérőket, a fentieknek megfelelő nyilvántartásokba a közbeszerzési ajánlatkérők ingyenesen tekinthetnek be. (lásd pl.: <http://nyilvantartas.ommf.gov.hu/srcvw.php?csop=11>)

Az ajánlatkérőnek a nyilvántartásokból elérhető adatokat az eredményhirdetést követő nyolcadik napon kell ellenőriznie, valamint az így ellenőrzött adatot dokumentálnia kell, és a 7. §-sal összhangban meg is kell őriznie.

Ha az ajánlatkérő előzetesen előírta, hogy a nyertes „visszalépése” esetén a másodikként rangsorolttal fog szerződést kötni, ennek bekövetkezése esetén az eredményhirdetést követő kilencedik napon felhívja a második helyezettet az igazolások benyújtására, akinek a benyújtásra szintén nyolc nap áll rendelkezésére.

XIII. A közbeszerzési dokumentáció

A módosítás eredményeként a törvény előírja, hogy – az ajánlattétel megkönnyítése érdekében - a közbeszerzési dokumentációnak tartalmaznia kell egy olyan listát (vö. tartalomjegyzék), amelyben az ajánlatkérő felsorolja azokat az igazolásokat, nyilatkozatokat, amelyet az ajánlattevőnek be kell nyújtania. E listában meg kellene jelölni azt, hogy melyek azok a dokumentumok, amelyek hamis nyilatkozatnak minősülnek.

XIV. Az ajánlat

Az ajánlatkérő 2009. április 1-jétől az ajánlatra vonatkozó formai követelményt legfeljebb a megfelelő ajánlattételhez ténylegesen szükséges mértékig írhat elő, továbbá a közbeszerzési eljárást megindító felhívás, valamint dokumentáció magyar nyelven történő elérhetőségét, illetve a magyar nyelven történő ajánlattétel lehetőségét minden esetben biztosítania kell.

A módosítás a tekintetben is egyértelművé teszi az erőforrást nyújtó szervezet szerepét, amikor rögzíti, hogy az ajánlattevő ugyanabban a közbeszerzési eljárásban - részajánlattételi lehetőség biztosítása esetén ugyanazon rész tekintetében - nem tehet közös ajánlatot más ajánlattevővel, illetőleg abban más ajánlattevő - a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt - alvállalkozójaként sem vehet részt, továbbá más ajánlattevő számára erőforrást sem biztosíthat. Ugyanabban a közbeszerzési eljárásban - részajánlattételi lehetőség

biztosítása esetén ugyanazon rész tekintetében - az adott személy, szervezet nem vehet részt egynél több ajánlattevő (közös ajánlattevő) közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozójaként és erőforrást nyújtó szervezeteként.

Az ajánlattevőknek az ajánlatban meg kell jelölniük

a) a közbeszerzésnek azt a részét (részeit), amelynek teljesítéséhez az ajánlattevő a közbeszerzés értékének tíz százalékát meg nem haladó mértékben alvállalkozót vesz igénybe,

b) az ajánlattevő által a szerződés teljesítéséhez a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozókat, valamint a közbeszerzésnek azt a részét (részeit), amelynek teljesítésében a megjelölt alvállalkozók közreműködnek, továbbá

c) az ajánlattevő részére a szerződés teljesítéséhez erőforrást nyújtó szervezetet.

XV. A hiánypótlás

A jogalkotó átfogóan módosította a hiánypótlásra vonatkozó szabályokat is.

E szerint 2009. április 1. napjától a hiánypótlás biztosítása nem az ajánlatkérő döntésétől függ, hanem azt kötelezően biztosítani kell.

A hiánypótlás két körre terjed ki:

- a kizáró okokkal, az alkalmassággal kapcsolatos igazolások és nyilatkozatok, illetőleg az ajánlati felhívásban vagy a dokumentációban az ajánlat részeként benyújtásra előírt egyéb iratok utólagos csatolására, ha azok az ajánlatból hiányoznak, továbbá

- az ajánlattal kapcsolatos formai előírásoknak való utólagos megfeleltetésre.

Hiánypótlásnak van helye akkor is, ha az ajánlattevő nem megfelelő példányszámban nyújtotta be ajánlatát.

Garanciális szabály, hogy a hiánypótlás az ajánlat tartalmának utólagos kiegészítésére, módosítására nem terjedhet ki, az ajánlattal kapcsolatos tartalmi előírásoknak való utólagos megfeleltetésre nem irányulhat.

XVI. Kirívóan alacsony vagy magas ellenszolgáltatás

A Kbt. a módosítás hatályba lépését megelőzően is szabályozta a kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatás esetén alkalmazandó eljárást, mely szerint az ajánlatkérő kötelezettsége, hogy abban az esetben, ha az ajánlati árat (ellenszolgáltatást) kirívóan alacsonynak véli, erre vonatkozóan további adatokat és indokolást kérjen az ajánlattevőtől.

A módosítás ezt a jogintézményt úgy egészítette ki, hogy az ajánlatkérő indokolást és az ajánlati elemre vonatkozó adatokat köteles kérni különösen akkor, ha az ajánlati

ár alapján kalkulálható bérköltség nem éri el az adott ágazatban általában szokásos béreket, illetve a szerződés teljesítésével összefüggő egyéb költségek (beszerzési értékek) nem érik el az ágazatban általában szokásos árszintet.

Ha az indokolás nem egyeztethető össze a gazdasági ésszerűséggel, azt az ajánlatkérő nem fogadhatja el, és köteles az ajánlatot érvénytelennek minősíteni. A fekete foglalkoztatás visszaszorítására tett intézkedésekkel összhangban ez a rendelkezés kiegészítésre kerül azzal, hogy nem lehet a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetőnek minősíteni az ajánlatot akkor, ha az ajánlati ár - a szerződés teljesítéséhez szükséges élőmunka-ráfordítás mértékére tekintettel - nem nyújt fedezetet a külön jogszabályban, illetve kollektív szerződésben vagy a miniszter által az ágazatra, alágazatra kiterjesztett szerződésben megállapított munkabérré és az ahhoz kapcsolódó közterhekre.

XVII. Az ajánlatok érvénytelensége, az eljárás eredménytelensége

A módosítás új érvénytelenségi okot vezet be, mely szerint amennyiben a nyertes ajánlattevő az eredményhirdetéstől számított nyolc napon belül nem igazolta, hogy nem tartozik a kizáró okok hatálya alá, vagy kiderül, hogy korábban ennek kapcsán hamis nyilatkozatot tett, ajánlata érvénytelennek minősül.

Ha az ajánlatkérő azt előzetesen előírta, akkor ebben az esetben - az ajánlatok újraértékelése nélkül - a következő legkedvezőbb ajánlatot tevővel kötheti meg a szerződést. A nyertes ajánlattevőt az igazolások benyújtására az eredményhirdetésen kell felhívni. Ha az eredményhirdetésen nem jelenik meg, erre a felszólításra haladéktalanul kerül sor, 2010. január 1-jét követően már kizárólagosan elektronikus úton.

A törvény a verseny biztosítása érdekében a nyílt – egyszakaszos – eljárások esetében előírja, hogy amennyiben az eljárásban csak egyetlen ajánlatot nyújtottak be, úgy az ajánlatkérő eredménytelennek nyilváníthatja az eljárást, abban az esetben is, ha az egyetlen benyújtott ajánlat érvényes.

Az ajánlatkérő köteles eredménytelenné nyilvánítani az eljárást, ha több ajánlatot nyújtottak be, de csak egy érvényes ajánlat van.

Ezzel a jogalkotó azt kívánja kiküszöbölni, hogy az ajánlatkérő mintegy „rászabja” az általa preferált üzleti partnerre a közbeszerzési eljárás kiírását.

Ugyanakkor jogos érdekként felmerül az ajánlatkérő beszerzési igényének realizálása is, ezért, ha az ajánlatkérő előző eljárása azért volt eredménytelen, mert csak egy érvényes ajánlat érkezett, és az eljárást az ajánlatkérő ugyanazon beszerzési tárgyra folytatja le, úgy, hogy az eljárást megindító felhívás és dokumentáció tartalma az előző eljáráshoz képest nem változott, ebben a második eljárásában az eredménytelenségi ok már nem alkalmazandó.

Két szakaszos eljárás esetében az ajánlatkérő eredménytelennek nyilváníthatja a részvételi szakaszt és az eljárást, ha mindössze egyetlen részvételi jelentkezést nyújtottak be, akkor is, ha az egyetlen benyújtott részvételi jelentkezés érvényes.

A részvételi szakasz és az eljárás eredménytelen, ha több részvételi jelentkezést nyújtottak be, de a benyújtott részvételi jelentkezések között mindössze egyetlen érvényes részvételi jelentkezés van.

Nem lehet az eljárást eredménytelennek nyilvánítani akkor, ha az ajánlatkérő előző eljárása a fentiek szerint eredménytelen volt, és az eljárást az ajánlatkérő ugyanazon beszerzési tárgyra folytatja le, úgy, hogy az eljárást megindító felhívás és dokumentáció tartalma az előző eljáráshoz képest változatlan.

XVIII. A tárgyalásos közbeszerzési eljárás

A tárgyalásos eljárások tekintetében a jogalkotó a módosítás keretében indokoltnak látta néhány garanciális szabály rögzítését, az ajánlatkérők tárgyalási szabadságának megfelelő korlátok közé szorítását.

A tárgyalásos eljárások vonatkozásában ugyanis az alapvető szabályokat a Kbt. határozza meg, de emellett a törvény lehetőséget ad az ajánlatkérőnek arra, hogy a törvényi szabályokat kiegészítve további tárgyalási szabályokat állapítson meg.

A joggyakorlat alapján azonban ez a mozgáster ahhoz vezetett, hogy az ajánlatkérők már az elbírálási szempontrendszer, az értékelés módszere, vagy a tárgyalás menete tekintetében is módosításokat eszközölnek a tárgyalások során, így befolyásolva az eljárás eredményét, a nyertes személyét.

A Kbt.-ben garanciális szabályként rögzítésre kerül, hogy a felhívásokban az ajánlatkérő köteles meghatározni az eljárások tervezett menetét és az eredményhirdetés tervezett időpontját. Ezzel válik kalkulálhatóvá a tárgyalások tervezett időtartama. Emellett rögzítésre kerül, hogy a választott bírálati szemponton és az értékelési rendszeren az ajánlattételi határidőt, illetve a tárgyalások megkezdését követően nem lehet változtatni.

Beillesztésre kerül továbbá egy olyan rendelkezés is, mely szerint a tárgyalások lezárásakor az ajánlatkérőnek ismertetnie kell az ajánlatok értékelésre kerülő tartalmi elemeit, tekintettel arra, hogy a tárgyalások elején felbontott ajánlatok bontáskor nyilvánosságra hozott elemei - éppen a tárgyalások eredményeképpen - szinte soha sem azonosak az ún. „végső ajánlattal.”

XIX. Az új nemzeti eljárásrend, az egyszerű közbeszerzési eljárás

A törvénymódosítás 2009. április 1. napját követő hatállyal megszüntette a jelenlegi nemzeti eljárásrendet és egyszerű eljárást, és helyettük a közösségi értékhatárt el nem érő közbeszerzésekre egy új egyszerű közbeszerzési eljárást vezetett be.

Az új egyszerű eljárás egyszakaszos eljárás, amely főszabály szerint nyilvánosan, hirdetmény – ajánlattételi felhívás - közzétételével indul, szűk körben azonban lehetőség nyílik az eljárás megindítására, az ajánlattételi felhívásnak az ajánlattevők részére történő közvetlen megküldésével is .

A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazását lehetővé tevő esetek egyrészt megegyeznek a közösségi eljárásrendben a hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos eljárás eseteivel, másrészt pedig ezek az esetek csak akkor vehetők figyelembe, ha a beszerzés becsült értéke nem éri el az adott beszerzési tárgyra vonatkozó nemzeti értékhatár másfélszeresét.

Az eljárási kötelezettség ebben az új eljárásban mind a klasszikus, mind a közszolgáltató ajánlatkérőkre vonatkozik, valamint kiterjed a támogatásban részesülő szervezetekre is.

Az eljárás rugalmasságot biztosít az ajánlatkérők részére, hiszen mindössze az átláthatóságot és a verseny tisztaságát biztosító garanciális elemek kerültek beépítésre a törvénybe (pl.: szerződéskötési moratórium, eljárás eredményéről szóló tájékoztató), ugyanakkor az egyéb eljárási szabályokról az ajánlatkérő maga dönthet.

Így például az ajánlatkérő dönthet arról, hogy az eljárásban kíván-e tárgyalni, vagy pedig a beérkezett ajánlatok alapján hirdet nyertest.

Az ajánlattételi határidő legalább huszonöt nap, ha a dokumentáció rendelkezésre bocsátása és a kiegészítő tájékoztatás megadása elektronikus úton történik, minimum húsz nap.

XX. A közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés teljesítése és módosítása

Fontos garanciális szabályként vezeti be a módosítás - 2009. április 1. napját követően -, hogy a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződések tekintetében az ajánlattevőnek vagy a közös ajánlattevőknek saját maguknak kell teljesíteniük a közbeszerzés értékének legalább felét.

A közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződés teljesítésére, illetve módosítására vonatkozó további szabályok nem módosultak. Ezek szerint:

A felek csak akkor módosíthatják a szerződésnek a felhívás, a dokumentáció feltételei, illetőleg az ajánlat tartalma alapján meghatározott részét, ha a szerződéskötést követően - a szerződéskötéskor előre nem látható ok következtében - beállott körülmény miatt a szerződés valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti [Kbt. 303. §].

A Kbt. 304. § (3) bekezdése alapján pedig az ajánlattevőként szerződő fél teljesítésében - ha az ajánlatkérő a felhívásban előírta a közbeszerzés értékének tíz százalékát meghaladó mértékben igénybe venni kívánt alvállalkozók megjelölését - csak az ajánlatban megjelölt alvállalkozó működhet közre; ebben az esetben az alvállalkozó sem vehet igénybe saját teljesítésének tíz százalékát meghaladó mértékben teljesítési segédet. Ha a szerződéskötést követően - a szerződéskötéskor előre nem látható ok következtében - beállott lényeges körülmény miatt a szerződés vagy annak egy része nem lenne teljesíthető a megjelölt alvállalkozóval, az ajánlatkérőként szerződő fél más megjelölt szervezet (személy) közreműködéséhez is hozzájárulhat, ha az megfelel a közbeszerzési eljárásban az alvállalkozókra meghatározott követelményeknek.

A szerződés módosításáról, továbbá a szerződés teljesítéséről az ajánlatkérőnek hirdetményt kell közzé tennie a Kbt. 307. § (1) bekezdése alapján:

A hirdetményt legkésőbb a szerződés módosításától, illetőleg a szerződés mindkét fél általi teljesítésétől számított öt munkanapon belül kell feladni. Az egy évnél hosszabb vagy határozatlan időre kötött szerződés esetében a szerződés megkötésétől számítva évenként kell a szerződés részteljesítéséről tájékoztatót készíteni.

A szerződés teljesítésére vonatkozó tájékoztatási kötelezettség körében - ha a teljesítés eltérő időpont(ok)ban történik - külön meg kell jelölni a szerződés teljesítésének az ajánlatkérő által elismert időpontját, továbbá az ellenszolgáltatás teljesítésének időpontját.

A tájékoztatóban az ajánlattevőként szerződő félnek nyilatkoznia kell, hogy egyetért-e az abban foglaltakkal.